

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης: 97/2019
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ'**

Συνεδρίαση της 17^{ης} Απριλίου 2019

Σύνθεση

Πρόεδρος: Ιωάννης Διονυσόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Παρασκευάς Βαρελάς, Ασημίνα Ροδοκάλη, Δήμητρα Κεφάλα, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ευαγγελία Σκαλτσά, Χαράλαμπος Μπρισκόλας και Νικόλαος Καραγιώργης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Κωνσταντίνος Ζαμπάρας, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ' αριθ. οικ. 11806/Δ2 1295/13-3-2019 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (Διεύθυνση Προμηθειών και Μέριμνας – Τμήμα Τεχνικών Έργων και Μελετών) του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Ερωτήματα: α) Αν η γνώμη των Δ.Σ. των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, η χορήγηση της οποίας προβλέπεται πριν από την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σύμφωνα με τη δεύτερη πρόταση του εδ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4430/2016 είναι απλή ή απαιτείται να είναι σύμφωνη β) Αν οι αποφάσεις του Δ.Σ. του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (ΕΤΕΑΕΠ), στις οποίες αναφέρονται οι εκφρασθείσες επί μέρους γνώμες των μελών του Δ.Σ., χωρίς να εκφέρεται ρητά μια τελική ενιαία γνώμη, συνιστούν

γνώμες κατά την έννοια της προαναφερθείσας διάταξης και γ) Αν οι αντίστοιχες αποφάσεις της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εκδοθείσες μετά τις αποφάσεις του Δ.Σ. του ΕΤΕΑΕΠ, με διαφορετικό περιεχόμενο από αυτές εκδόθηκαν σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην κρίσιμη ίδια διάταξη.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ' Τμήμα) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

1. Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 58/2018 Γνωμοδότηση του παρόντος Στ' Τμήματος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία εκδόθηκε κατά πλειοψηφία, η παραχώρηση της χρήσης των ακινήτων που ανήκουν σε Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, η οποία προβλέπεται στην διάταξη του άρθρου 50 παρ. 1 εδ. στ' του ν. 4430/2016, μπορεί να γίνεται είτε χωρίς αντάλλαγμα (χρησιδάνειο) είτε με αντάλλαγμα (μίσθωση), βάσει της γνώμης που θα εκφράσει σχετικά σε κάθε περίπτωση το Δ.Σ. του Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης. Η Γνωμοδότηση αυτή έγινε αποδεκτή από την Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
2. Την 19-12-2018 το Δ.Σ. του ΕΤΕΑΕΠ σε συνεδρίασή του εξέτασε ένα αίτημα του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής» και ένα αίτημα της Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας με την επωνυμία «Αρχαία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας» (Α.Σ.Κ.Ι.) για παραχώρηση αντιστοιχών ακινήτων ιδιοκτησίας του, σύμφωνα με την ως άνω διάταξη. Κατόπιν συζήτησης εξεφράσθησαν ειδικότερες γνώμες των παρόντων επτά μελών του Δ.Σ. (τέσσερεις εξέφρασαν μία γνώμη και τρεις μια άλλη διαφορετική), όλες υπέρ της παραχώρησης και των δύο ακινήτων με αντάλλαγμα (μίσθωση) και με αντίστοιχες αποφάσεις διατύπωσαν «την διαβίβαση των απόψεων του Δ.Σ. στο εποπτεύον Υπουργείο για την έκδοση σχετικής Υπουργικής Απόφασης».
3. Η αρμόδια Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στη συνέχεια έλαβε μεν υπ' όψιν τις ως άνω σχετικές αποφάσεις, όμως αποφάσισε με αντίστοιχες αποφάσεις την παραχώρηση των

ακινήτων στους προαναφερθέντες φορείς άνευ ανταλλάγματος (χρησιδάνειο) για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών. Στο προοίμιο της πρώτης απόφασης (για το Ψ.Ν.Α.) αναφέρεται ως ληφθείσα υπ' όψιν η έκθεση εκτίμησης της πιστοποιημένης εκτιμήτριας όσον αφορά την μισθωτική αξία του ακινήτου, και στο προοίμιο της δεύτερης απόφασης (για την Α.Σ.Κ.Ι.) αναφέρεται ως ληφθείς υπ' όψιν ο σημαντικός κοινωνικός σκοπός της Α.Σ.Κ.Ι. «ιδίως μέσω των αρχειακών, ερευνητικών και εκπαιδευτικών της δραστηριοτήτων». Οι χρησάμενοι αναλαμβάνουν, βάσει των αποφάσεων, αυτών την υποχρέωση να πραγματοποιήσουν τις απαραίτητες εργασίες ανακαίνισης και διαμόρφωσης των παραχωρουμένων ακινήτων, επιβαρυνόμενοι με τις σχετικές δαπάνες, το ύψος των οποίων έχει εκτιμηθεί αρμοδίως. Κατόπιν των ανωτέρω και επειδή υπήρξαν σχετικές αμφισβητήσεις τόσο από μέλη του Δ.Σ. του ως άνω Φ.Κ.Α., όσο και αρμοδίων υπηρεσιακών παραγόντων, προέκυψαν τα αντίστοιχα ερωτήματα.

Νομοθετικό πλαίσιο

4. Οι διατάξεις των άρθρων 15, 17 και 20 του ν. **2690/1999** «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 45) ορίζουν:

Άρθρο 15 (Αποφάσεις): «1. Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων, αν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Αν δεν καθίσταται δυνατός ο σχηματισμός της πλειοψηφίας αυτής, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται ωσότου σχηματιστεί απόλυτη πλειοψηφία με την υποχρεωτική προσχώρηση, κάθε φορά, εκείνου ή εκείνων που διατυπώνουν την ασθενέστερη γνώμη, σε μια από τις επικρατέστερες. Σε κάθε περίπτωση, αν υπάρξει ισοψηφία, υπερισχύει η ψήφος του προέδρου, εκτός αν η ψηφοφορία είναι μυστική, οπότε αυτή επαναλαμβάνεται για μια ακόμη φορά, η τυχόν δε νέα ισοψηφία ισοδυναμεί με απόρριψη. Το μέλος που απέχει από την ψηφοφορία ή δίδει λευκή ψήφο θεωρείται απόν. 2. Αν η συζήτηση της υπόθεσης διαρκεί περισσότερες από μια συνεδριάσεις, η απόφαση λαμβάνεται από τα μέλη που μετέχουν στην τελευταία συνεδρίαση, αφού προηγουμένως, τα μέλη που δεν μετείχαν στις προηγούμενες συνεδριάσεις, ενημερωθούν πλήρως ως προς τα ουσιώδη σημεία των κατ' αυτές συζητήσεων. Η ενημέρωση πρέπει να προκύπτει από δήλωση των

μελών αυτών, η οποία και καταχωρίζεται στα πρακτικά. 3. Η ψηφοφορία είναι φανερή, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το νόμο. 4. Για τις συνεδριάσεις του συλλογικού οργάνου συντάσσεται πρακτικό, στο οποίο μνημονεύονται, ιδίως, τα ονόματα και η ιδιότητα των παρισταμένων μελών, ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, τα θέματα που συζητήθηκαν με συνοπτική αλλά περιεκτική Αναφορά στο περιεχόμενό τους, η μορφή και τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας και οι αποφάσεις που λήφθηκαν. 5. Στο πρακτικό καταχωρίζονται οι γνώμες των μελών που μειοψήφισαν, σε περίπτωση δε φανερής ψηφοφορίας και τα ονόματα τούτων. 6. Αν πρόκειται για συνεδρίαση οργάνου προς διατύπωση απλής γνώμης, στο οικείο πρακτικό καταχωρίζονται υποχρεωτικώς όλες οι επί μέρους γνώμες που διατυπώθηκαν και τέθηκαν σε ψηφοφορία. 7. Το πρακτικό συντάσσεται από το γραμματέα και επικυρώνεται από τον πρόεδρο. 8. Η υπογραφή του προέδρου ή του αναπληρωτή του αρκεί για τη νόμιμη υπόσταση κάθε πράξης του συλλογικού οργάνου».

Άρθρο 17 (Αιτιολογία). «1. Η ατομική διοικητική πράξη πρέπει να περιέχει Αιτιολογία, η οποία να περιλαμβάνει τη διαπίστωση της συνδρομής των κατά νόμο προϋποθέσεων για την έκδοσή της. 2. Η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική, επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, εκτός αν προβλέπεται ρητώς στο νόμο ότι πρέπει να περιέχεται στο σώμα της πράξης. 3. Όταν η διοικητική πράξη εκδίδεται αυτεπαγγέλτως, τα αποδεικτικά στοιχεία συγκεντρώνονται με πρωτοβουλία του αρμόδιου για την έκδοσή της οργάνου. Όταν την έκδοση της διοικητικής πράξης ζητά ο ενδιαφερόμενος, αυτός οφείλει να υποβάλει τα δικαιολογητικά που καθορίζουν οι σχετικές διατάξεις, εκτός αν τα στοιχεία αυτά υπάρχουν στην αρμόδια για την έκδοση της πράξης διοικητική αρχή».

Άρθρο 20 (Γνώμη – Πρόταση). «1. Όπου ο νόμος, για την έκδοση διοικητικής πράξης, προβλέπει προηγούμενη γνώμη (απλή ή σύμφωνη) ή πρόταση άλλου οργάνου, η μεν γνώμη διατυπώνεται ύστερα από ερώτημα του οργάνου που έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα, η δε πρόταση υποβάλλεται με πρωτοβουλία του προτείνοντος οργάνου. Η γνώμη ή η πρόταση, πρέπει να είναι έγγραφη, αιτιολογημένη και επίκαιρη κατά το περιεχόμενό της. 2. Το όργανο που έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα δεν

μπορεί να εκδώσει πράξη με περιεχόμενο διαφορετικό από αυτό της σύμφωνης γνώμης ή της πρότασης. Η μη αποδοχή της θετικής σύμφωνης γνώμης ή της πρότασης, καθώς και η απόκλιση από την απλή γνώμη, πρέπει να αιτιολογούνται ειδικώς. 3. Το αρμόδιο για την έκδοση διοικητικής πράξης όργανο μπορεί να ζητήσει τη γνώμη άλλου οργάνου οικειοθελώς. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται όσα ισχύουν για την απλή γνώμη. 4. Αν η απλή γνώμη δεν υποβληθεί μέσα στην προθεσμία που έχει ταχθεί προς τούτο από το νόμο ή από το αποφασίζον όργανο ή, σε κάθε περίπτωση, μέσα σε εύλογο χρόνο, η διοικητική πράξη μπορεί να εκδοθεί και χωρίς αυτήν».

5. Περαιτέρω στην διάταξη του εδαφίου στ' της παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. **4430/2016** «Κοινωνική και Αλληλεγγύα Οικονομία και ανάπτυξη των Φορέων της και άλλες διατάξεις» (Α' 205) ορίζεται:

Άρθρο 50 (Αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες ασφαλιστικές διατάξεις): «1... στ. Ακίνητα που ανήκουν σε Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης μπορούν να παραχωρούνται σε Υπηρεσίες του Δημοσίου, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και σε λοιπά νομικά πρόσωπα κοινωφελούς ή ανθρωπιστικού χαρακτήρα προς χρήση που θα εξυπηρετεί δημόσιο ή κοινωφελή σκοπό, καθώς και σε φορείς κοινωνικής και αλληλεγγύας οικονομίας. Η παραχώρηση της χρήσης πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που ορίζει τους όρους παραχώρησης, μετά από γνώμη των Διοικητικών Συμβουλίων των Φορέων. Με την ως άνω απόφαση καθορίζονται η διάρκεια της παραχώρησης της χρήσης, οι υποχρεώσεις του φορέα προς τον οποίο γίνεται η παραχώρηση, το αντάλλαγμα, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Οι εργασίες διαμόρφωσης, συντήρησης, λειτουργίας, έκδοσης πολεοδομικών ή άλλων αδειών βαρύνουν τον φορέα προς τον οποίο γίνεται η παραχώρηση της χρήσης και μπορούν να συμψηφίζονται με το μηνιαίο μίσθωμα κατόπιν απόφασης του Δ.Σ. του φορέα που εκμισθώνει».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από το σύνολο των προαναφερθεισών διατάξεων, ερμηνευομένων αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, συνάγονται τα εξής:

6. Η προσφυγή του αποφασίζοντος διοικητικού οργάνου στη διαδικασία της γνωμοδότησης εκ μέρους άλλου οργάνου, όταν δεν είναι οικειοθελής, προβλέπεται είτε από το ίδιο το Σύνταγμα είτε από τυπικό νόμο είτε από την εξουσιοδοτημένη προς τούτο κανονιστική διοίκηση. Εξ άλλου με την γνωμοδοτική διαδικασία επιδιώκεται ο εξορθολογισμός της διοικητικής δράσης, υπό τις ακόλουθες μορφές: α) ως μέσο πληροφόρησης του αποφασίζοντος οργάνου, ιδίως με την παροχή εξειδικευμένων τεχνικών και επιστημονικών γνώσεων που απαιτούνται για τη λήψη μιας απόφασης β) ως μέσο συντονισμού, όταν απαιτείται μεταξύ υπηρεσιών της ίδιας διοικητικής δομής ή μεταξύ διαφορετικών δομών ή συγχρονισμένη και ομοιογενής λήψη αποφάσεων επί των αυτών θεμάτων και γ) ως μέσο συμμετοχής των διοικουμένων στην έκδοση της διοικητικής πράξης μέσω της εκπροσώπησης ομάδων συμφερόντων (όπως λ.χ. περιβαλλοντικών οργανώσεων) ως μελών του γνωμοδοτικού οργάνου (βλ. Β. Γκέρτσου – Δ. Πυργάκη «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας» εκδ. 2015, κεφ. 23, σελ. 338).

7. Η γνώμη διακρίνεται σε: α) υποχρεωτική, όταν η διάταξη που την θεσπίζει θεωρεί απαραίτητη την προσφυγή σ' αυτήν, πριν την λήψη της απόφασης και την έκδοση της πράξης. Η γνωμοδοτική διαδικασία στην περίπτωση αυτή συνιστά ουσιώδη τύπο της διαδικασίας β) προαιρετική, όταν η σχετική διάταξη παρέχει στη Διοίκηση απλώς την δυνατότητα να ζητήσει την γνώμη ενός συμβουλευτικού οργάνου. Η παράλειψη του αποφασίζοντος οργάνου να ζητήσει την γνώμη, στην περίπτωση αυτή, δεν παραβιάζει ουσιώδη τύπο της διαδικασίας και γ) οικειοθελής (άρθρο 20 παρ. 3) όταν το αποφασίζον όργανο κρίνει σκόπιμο να ζητήσει μια γνωμοδότηση, για τον κατατοπισμό και την διαφώτισή του επί των θεμάτων (νομικών και πραγματικών) της αρμοδιότητάς του, χωρίς να προβλέπεται από κάποια διάταξη (ο.π. σελ. 340).

8. Περαιτέρω η γνώμη διακρίνεται σε: α) απλή, όταν το όργανο που αποφασίζει δεν δεσμεύεται από αυτήν, αλλά μπορεί να αποφασίσει και διαφορετικά, αιτιολογώντας όμως ειδικά την απόκλισή του αυτή και β) σύμφωνη, όταν το όργανο που αποφασίζει δεν μπορεί να ενεργήσει κατά τρόπο διαφορετικό από αυτόν που υποδεικνύεται από την γνωμοδότηση (ο.π.

σελ. 341, Α. Τάχου «Ερμηνεία Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας», έκδοση 2006, σελ. 571).

9. Σε περίπτωση αμφιβολίας γίνεται δεκτή η άποψη ότι η γνώμη είναι απλή. Τούτο γιατί για να χαρακτηριστεί μια γνώμη σύμφωνη πρέπει ο χαρακτηρισμός αυτός να είναι ρητός στις σχετικές διατάξεις που την προβλέπουν, αλλιώς νοείται ως απλή, προφανώς βάσει του σκεπτικού ότι η σημαντική δέσμευση την οποία αυτή συνεπάγεται για το αποφασίζον όργανο δεν πρέπει να συνάγεται ερμηνευτικά, καθόσον όπου ο νόμος επιθυμεί να δεσμεύσει το όργανο αυτό, το προβλέπει ρητά (ΣΤΕ 3975/2001, 870/2010, βλ. Α. Τάχου ο.π. σελ. 572, Γλ. Σιούτη « Γνωμοδοτική Διαδικασία», έκδοση 1990 σελ. 146). Χαρακτηριστικά της απλής γνώμης είναι ότι δεν αποτελεί εκτελεστή πράξη και δεν προσβάλλεται αυτοτελώς με αίτηση ακύρωσης ως προπαρασκευαστική (ΣΤΕ 347/2013, 5391/2012) καθώς και ότι δεν είναι αυτοτελής, αλλά ενσωματώνεται στην εκτελεστή πράξη του αποφασίζοντος οργάνου (ΣΤΕ 934/2013, 1569/2012).

10. Κατά την κρατούσα στην νομολογία και την θεωρία θέση (ΣΤΕ 1637/1985, 1453/1981, 1455/1981, 2953/1967, Β. Γκέρτσου - Δ. Πυργάκη ο.π. σελ. 255, Γλ. Σιούτη ο.π. σελ. 165) όταν ο νόμος επιβάλλει να λαμβάνεται πριν από την έκδοση μιας διοικητικής πράξης η απλή γνώμη συλλογικού οργάνου, η γνωμοδότηση αυτή εκφέρεται έγκυρα με την έκθεση της γνώμης καθενός από τα μέλη που συμμετέχουν στο συλλογικό αυτό όργανο, δεδομένου ότι ο σκοπός της γνωμοδότησης αυτής είναι η διαφώτιση του οργάνου που έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα για τα προκύπτοντα από κάθε πλευρά ζητήματα και τις διαμορφούμενες απόψεις, ο σκοπός δε αυτός επιτυγχάνεται με την παράθεση στην γνωμοδότηση των γνώμων που διατυπώθηκαν και της αναφοράς των ψήφων που κάθε μια από αυτές συγκέντρωσε, χωρίς να απαιτείται απαραίτητα η διατύπωση τελικής ενιαίας κρίσης, που να εκφράζει την κατά πλειοψηφία γνώμη του συλλογικού αυτού οργάνου.

11. Όπως προαναφέρθηκε όταν ο νόμος απαιτεί απλή γνώμη το αποφασίζον όργανο μπορεί να αποστεί αυτής, όμως στην περίπτωση αυτή υποχρεούται να αιτιολογήσει ειδικά την απόκλισή του από την ληφθείσα γνώμη (ΣΤΕ 2450,

1303/2012, 1379/2011, 2397/2010, Β. Γκέρτσου – Δ. Πυργάκη ο.π. σελ. 341). Η ειδική αυτή αιτιολογία που απαιτείται από την παρ. 2 του άρθρου 20 του ΚΔΔ είναι συνέχεια-υπόμνηση της γενικής διάταξης του άρθρου 17 παρ. 2 του ιδίου κώδικα, σύμφωνα με την οποία η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλλου, εκτός αν προβλέπεται ρητά στον νόμο ότι πρέπει να περιέχεται στο σώμα της πράξης (Α. Τάχου ο.π. σελ. 575). Η απαίτηση της αιτιολογίας μη συμμόρφωσης θεωρείται συγκεκριμενοποίηση των αρχών της χρηστής και εύρυθμης Διοίκησης (ΣτΕ 2371/1973) και πρέπει να περιλαμβάνει τα ληφθέντα υπ όψιν του αποφασίζοντος οργάνου κριτήρια και στοιχεία και τους εν γένει λόγους που δικαιολογούν αυτή την απόκλιση (ΣτΕ 2648/1974). Πέρα δηλαδή από την αντίθετη κρίση του αποφασίζοντος οργάνου πρέπει η εκτελεστή πράξη να περιέχει και ειδική αντιμετώπιση των αντιθέτων επιχειρημάτων του γνωμοδοτικού οργάνου επί του θέματος (Γλ. Σιούτη ο.π. σελ. 200).

12. Εξάλλου κατά γενική αρχή η αιτιολογία δεν απαιτείται να περιέχεται στο σώμα της πράξης, αλλά μπορεί να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλλου (ΣτΕ 4979/2014, Ολ.ΣτΕ 1213/2010). Σε κάθε περίπτωση λοιπόν όπου η αιτιολογία δεν είναι υποχρεωτική να περιλαμβάνεται στο σώμα της πράξης, οι διοικητικές πράξεις μπορούν να φέρουν αιτιολογία που να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλλου. Τέτοια στοιχεία είναι λ.χ. η έκθεση ελέγχου (ΣτΕ 4585/2005) ή το πρακτικό γνωμοδοτικής επιτροπής (ΣτΕ 2080/2003) ή η εισήγηση ενός γνωμοδοτικού οργάνου (ΣτΕ 4979/2014) (Β. Γκέρτσου – Δ. Πυργάκη ο.π. σελ. 293).

13. Βάσει των προαναφερθέντων (παρ. 9) η προβλεπόμενη από το άρθρο 50 παρ. 1 εδ. στ. γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του οικείου φορέα η χορήγηση της οποίας προβλέπεται πριν από την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, εφ' όσον δεν ορίζεται ρητά στην διάταξη αυτή ως σύμφωνη, είναι απλή (ερώτημα α).

14. Περαιτέρω, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα (παρ. 10) οι αναφερόμενες στο έγγραφο του ερωτήματος αποφάσεις του Δ.Σ. του Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π., αν και δεν εκφέρουν καθεμιά μια τελική ενιαία γνώμη, συνιστούν γνώμες κατά την έννοια της προαναφερθείσας διάταξης, καθώς σε αυτές παρατίθενται εναργώς

οι γνώμες που διατυπώθηκαν από κάθε μέλος του Δ.Σ. και αναφέρονται συγκεκριμένα οι ψήφοι που καθεμιά από αυτές τις γνώμες συγκέντρωσε (ερώτημα β).

15. Τέλος, βάσει των προαναφερθέντων (παρ. 11) οι αποφάσεις αυτές της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εκδόθηκαν με διαφορετικό περιεχόμενο από τις αποφάσεις του Δ.Σ. του ΕΤΕΑΕΠ, όπως είχε εκ του νόμου δικαίωμα η Υπουργός, αφού αυτές συνιστούσαν απλή γνώμη, όμως, δεν περιέχουν ειδική αντιμετώπιση των αντιθέτων επιχειρημάτων που εκφράσθηκαν με τις γνώμες των μελών του Δ.Σ., οι οποίες όλες διατύπωναν την άποψη για παραχώρηση των ακινήτων με αντάλλαγμα (μίσθωση), αλλά με διαφοροποίηση μεταξύ τους ως προς την διαδικασία εκμίσθωσης, την διάρκεια αυτής και το καταβλητέο μίσθωμα. Έπρεπε δηλαδή να αναφέρονται στις αποφάσεις αυτές τα ληφθέντα υπ' όψιν της Υπουργού κριτήρια και στοιχεία και οι εν γένει λόγοι που δικαιολογούσαν αυτή την απόκλιση (ερώτημα γ)

Απάντηση

16. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ' Τμήμα) γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι στα τεθέντα ερωτήματα προσήκουν, οι εξής απαντήσεις: α) Η γνώμη του Δ.Σ. των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, η χορήγηση της οποίας προβλέπεται πριν από την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σύμφωνα με τη δεύτερη πρόταση του εδ. στ' της παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4430/2016 είναι απλή β) Οι αποφάσεις του Δ.Σ. του ΕΤΕΑΕΠ, στις οποίες αναφέρονται οι εκφρασθείσες επί μέρους γνώμες των μελών του Δ.Σ. χωρίς να εκφέρεται ρητά μια τελική ενιαία γνώμη, συνιστούν γνώμες κατά την έννοια της προαναφερθείσας διάταξης και γ) Οι εκδοθείσες μετά τις ως άνω αποφάσεις του Δ.Σ. του ΕΤΕΑΕΠ αντίστοιχες αποφάσεις της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ως έχουσες διαφορετικό περιεχόμενο από τις πρώτες δεν εκδόθηκαν σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ως άνω διάταξη, γιατί έπρεπε να αιτιολογηθούν ειδικά,

δηλαδή να αναφέρονται σε αυτές τα ληφθέντα υπόψιν κριτήρια και στοιχεία και οι εν γένει λόγοι που δικαιολογούσαν αυτή την απόκλιση.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 22 - 04 - 2019

Ο Πρόεδρος του Στ' Τμήματος

Ιωάννης Διονυσόπουλος
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Κωνσταντίνος Ζαμπάρας
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.